

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМОГЕНЕЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	10
1.1. Обґрунтування концепту системогенезу професійної діяльності державних службовців	10
1.2. Професійні компетентності державних службовців як об'єкт системогенезу професійної діяльності державних службовців	19
1.3. Системогенезний концепт професійної діяльності державних службовців з позиції психологічних основ розвитку	27
1.4. Принципи здійснення державної служби як передумова системогенезу професійної діяльності державних службовців в Україні	48
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЧИННИКІВ СИСТЕМОГЕНЕЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	62
2.1. Аналіз функціональних чинників розвитку системогенезу професійної діяльності службовців	62
2.2. Вплив соціально-психологічних чинників на системогенез професійної діяльності державних службовців	72
2.3. Психогенні фактори впливу на системогенез професійної діяльності державних службовців	91
2.4. Аналіз впливу процесів підготовки державних службовців на розвиток їх професійної діяльності у системогенезному вимірі	101
2.5. Комунікаційні чинники системогенезу професійної діяльності державних службовців	113

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМОГЕНЕЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	123
3.1. Застосування неадитивності у системогенезі професійної діяльності державних службовців в Україні	123
3.2. Робастність системи професійної діяльності державних службовців: системогенезний концепт	133
3.3. Розвиток особистості державного службовця як основа системогенезу професійної діяльності державних службовців	142
РОЗДІЛ 4. ВПЛИВ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА СИСТЕМОГЕНЕЗ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	168
4.1. Процеси європеїзації державного управління та їх вплив на системогенез професійної діяльності державних службовців в Україні	168
4.2. Розвиток кадрового забезпечення державного управління у системогенезі професійної діяльності державних службовців: досвід зарубіжних країн	207
4.3. Соціально-психологічні особливості системогенезу професійної діяльності державних службовців: євроінтеграційний концепт	226
РОЗДІЛ 5. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМОГЕНЕЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	244
5.1. Особливості та тенденції використання психологічних складових компетентностей у системогенезі професійної діяльності державних службовців	244
5.2. Роль та перспективи професійного навчання державних службовців у системогенезі професійної діяльності державних службовців	258

5.3. Тенденції розвитку особистісних компетентностей державних службовців як результат системогенезу їхньої професійної діяльності	267
5.4. Перспективи використання психології управління у професійній діяльності державних службовців: системогенезний концепт	285
5.5. Напрями удосконалення оцінювання компетентностей державних службовців як чинники розвитку системогенезу професійної діяльності державних службовців	296
ВИСНОВКИ	311
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	323

ПЕРЕДМОВА

Майбутнє вітчизняної державної служби залежить від державних службовців, враховуючи те, що державне управління як діяльність здійснюється людьми, для людей і винятково в їх інтересах. Ефективність державного управління тісно пов'язана з ефективністю діяльності державних службовців, їх професійним розвитком, рівнем компетентності. Процеси професіоналізації діяльності державних службовців, їх розвиток, наукове підґрунтя та практична реалізація є важливою умовою розвитку державної служби в Україні. Узагальнюючою характеристикою професіоналізації загалом державної служби є потреба в підвищенні рівня професійної компетентності державних службовців, формування специфічного комплексу функцій і професійних стандартів; інституціоналізація трудових відносин у сфері державної служби; розвиток інститутів індивідуальної професіоналізації тощо. Формування та розвиток професійної діяльності державних службовців як системного утворення потребує як наукового вивчення, зокрема у контексті методологічного забезпечення, так і ефективної реалізації.

Загальною проблемою у науці та практиці публічного управління залишаються процеси систематизації професіоналізації діяльності державних службовців. Частинами цієї загальної проблеми, які потребують вирішення, вважаємо є вибір формуючих критеріїв для побудови системи професійної діяльності державних службовців, взаємозв'язків складових елементів системи професійної діяльності державних службовців, визначальних факторів розвитку професійної діяльності державних службовців. Формування концепту системогенезу професійної діяльності державних службовців дозволяє систематизувати складові системи професійної діяльності державних службовців, вивчити їх особливості, встановити взаємозв'язки, впливати на розвиток та перспективи ефективної системи професійної діяльності державних службовців; підвищувати ефективність як самої системи, так і конкретно професійної діяльності державних службовців.

Актуальність та розробка питань професіоналізація державної служби в Україні підтверджується низкою аргументів, серед яких:

- ефективне кадрове забезпечення формується відповідно до новітніх запитів усієї системи публічного управління;

- відповідність державних службовців високому рівню професійної компетентності;

- потреба формування нових професійних стандартів до професійної діяльності державних службовців;

- адаптаційні заходи щодо проходження державної служби;

- у наукового аспекті – потреба розробки ефективних інноваційних підходів до професійної діяльності державних службовців, формування наукових концептів;

- у практиці реалізації - розробка методик з питань реалізації систем професіоналізації діяльності державних службовців; впровадження розробок щодо підвищення рівня професійної компетентності службовців тощо.

Розвиток вітчизняної державної служби на сучасному етапі перебуває на етапі пошуку нових шляхів побудови ефективної державної служби, з можливістю пропонування кар'єрного зросту для молодих фахівців, залучення ефективного зарубіжного досвіду, розвитку нових професійних стандартів та формування нових компетентностей для державних службовців.

Тому у монографії обґрунтовано концепт системогенезу, предметом якого виступатиме система професійної діяльності державних службовців, тобто процеси, стани, передумови до їх виникнення, механізми, методи, ресурси та способи забезпечення професійної діяльності державних службовців. Передумовою до виникнення концепту системогенезу професійної діяльності державних службовців є загалом система державної служби як один з основних видів діяльності держави, пов'язаної з правовим регулюванням усіх аспектів роботи державних службовців та формуванням кадрового потенціалу управління державою. Метою даного дослідження є обґрунтування концептуальних та теоретико-методологічних основ концепту системогенезу професійної

діяльності державних службовців в Україні. Для досягнення поставленої мети визначені такі завдання:

- обґрунтувати основи концепту системогенезу професійної діяльності державних службовців в Україні, а саме основні принципи, мету, об'єкту та суб'єкту складову, використавши авторські напрацювання щодо досліджуваної проблематики;

- виявити основні напрями розвитку системогенезу професійної діяльності державних службовців, зокрема розкрити неадитивність та робасність;

- обґрунтувати професійні компетентності державних службовців як об'єкт системогенезу професійної діяльності державних службовців;

- виявити вплив європейського досвіду публічного управління на системогенез професійної діяльності державних службовців в Україні;

- удосконалити та розширити понятійно-категорійний апарат галузі знань «Публічне управління та адміністрування» у частині уточнення існуючих понять та пропонування авторських визначень у частині формування концепту системогенезу професійної діяльності державних службовців в Україні;

- виявити перспективи модернізації та основні тенденції розвитку системогенезу професійної діяльності державних службовців в Україні.

Активні подальші наукові пошуки мають стосуватися реформування державної служби та державного управління як соціального інституту з врахуванням актуальних потреб сьогодення. Адже потрібними є: налагодження процесів комунікації між владою та суспільством, робота у напрямку формування якісних кадрів, підвищення якості адміністративних послуг, розвиток компетентностей державних службовців загалом та зокрема морально-етичні, соціокультурні, науково-пізнавальні та інші складові компетентностей.

Систематизація, на перший погляд таких різних проблем, по суті має єдину концептуальну природу – ефективну систему державної служби. Тому таким важливим для досягнення високих результатів є розгляд і вирішення усіх зазначених проблемних питань в контексті дієвості державної служби як системного утворення. У роботі здійснена спроба концептуалізувати поняття